

Allvarlig kritik mot Kommunstyrelsen i Storfors kommun för att man inte skyndsamt har handlagt ett ärende som gällde bistånd till behandling

---

Beslutet i korthet: I mars 2015 beslutade Kommunstyrelsen i Storfors kommun att avsluta AA:s placering på institution samt att avslå en ansökan från honom om bistånd till behandling. AA överklagade kommunstyrelsens beslut. I september 2015 återförvisade Förvaltningsrätten i Karlstad målet till kommunen för vidare utredning av och beslut om vilken behandlingsinsats AA skulle erbjudas för att komma ifrån sitt missbruk. Förvaltningsrätten anförde i sina domskäl att AA fick anses vara i behov av vård för sitt missbruk för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Domen överklagades till Kammarrätten i Göteborg, som i december 2015 beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Först i juli 2016 meddelade förvaltningen beslut i frågan om behandlingsinsats.

Genom att inte skyndsamt utreda och fatta ett beslut i enlighet med förvaltningsrättens dom har kommunstyrelsen inte levt upp till sin skyldighet att tillförsäkra AA en skälig levnadsnivå och sörja för att AA får den hjälp och vård som han behöver. Kommunstyrelsen får allvarlig kritik för handläggningen.

Bakgrund

Den 25 mars 2015 beslutade Kommunstyrelsen i Storfors kommun att avsluta AA:s placering på institution samt att avslå en ansökan från honom om bistånd till behandling inom öppenvården.

AA överklagade kommunstyrelsens beslut. Den 21 september 2015 återförvisade Förvaltningsrätten i Karlstad målet till kommunen för vidare utredning av och beslut om vilken behandlingsinsats AA skulle erbjudas för att komma ifrån sitt missbruk (mål nr 1842-15). Kommunen överklagade domen till Kammarrätten i Göteborg, som den 8 december 2015 beslutade att inte meddela prövningstillstånd (mål nr 5655-15).

Anmälan

I en anmälan till JO den 19 augusti 2016 klagade BB, dotter till AA, på Kommunstyrelsen i Storfors kommun. Hon var missnöjd med handläggningen av hennes fars ärende efter det att ärendet hade återförvisats till kommunen.

Utredning

JO begärde in Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 21 september 2015 och Kammarrätten i Göteborgs beslut den 8 december 2015. Vidare begärde JO in vissa handlingar från socialtjänsten i Storfors kommun.

Därefter begärde JO att Kommunstyrelsen i Storfors kommun skulle yttra sig över det som BB framförde i sin anmälan. Kommunstyrelsen (skol- och välfärdsutskottet) lämnade in ett yttrande som hade undertecknats av utskottets ordförande CC, tf. enhetschef DD och socialsekreteraren EE. I yttrandet redogjordes för förvaltningens handläggning i ärendet från sommaren 2016 och framåt. När det gäller kommunstyrelsens bedömning av handläggningen anfördes att AA i enlighet med socialtjänstlagen hade fått den hjälp och vård som han behövde för att komma ifrån missbruket utifrån de möjligheter och resurser som stod till kommunens förfogande.

JO begärde därefter att kommunstyrelsen skulle lämna in ett kompletterande yttrande som skulle avse socialtjänstens handläggning av AA:s biståndsärende under tiden efter förvaltningsrättens dom i september 2015 fram till sommaren 2016. Av yttrandet skulle det framgå bl.a. vilka utredningsåtgärder som hade vidtagits och vilka beslut som hade fattats i biståndsärendet under den tiden.

Kommunstyrelsen (skol- och välfärdsutskottet) angav i sitt kompletterande remissvar att utskottet inte hade fattat något beslut i ärenden under tidsperioden sommaren 2015 till sommaren 2016 och att beslutanderätten var delegerad till handläggare.

BB kommenterade remissvaren.

Därefter begärde JO in ytterligare handlingar från socialtjänsten i Storfors kommun.

Rättslig reglering

Socialnämnden ska aktivt sörja för att en missbrukare får den hjälp och vård som han eller hon behöver för att komma ifrån missbruket. Nämnden ska i samförstånd med den enskilde planera hjälpen och vården och noga bevaka att planen fullföljs (5 kap. 9 § socialtjänstlagen [2001:453], SoL).

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå (4 kap. 1 § SoL). Socialnämndens beslut i fråga om bistånd får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslut i fråga om bistånd gäller omedelbart (16 kap. 3 § SoL).

Bedömning

Av utredningen framgår bl.a. följande:

Den 21 september 2015 återförvisade Förvaltningsrätten i Karlstad ett mål som gällde bistånd till kommunen för vidare utredning av och beslut om vilken behandlingsinsats AA skulle erbjudas för att komma ifrån sitt missbruk. Domen överklagades till Kammarrätten i Göteborg, som den 8 december 2015 beslutade att inte meddela prövningstillstånd.

Den 14 december 2015 uppgav AA:s dotter BB i ett mejl till förvaltningen att hennes far var vid dålig fysisk hälsa och påtalade vikten av att socialtjänsten återupptog ärendet efter återförvisningen. Den 15 februari 2016 kontaktade BB på nytt förvaltningen per mejl. Hon påminde om skyldigheten att inleda en utredning och fatta ett beslut i ärendet. Den 29 februari 2016 uppgav AA i ett telefonsamtal med en socialsekreterare vid förvaltningen att han behövde ”komma iväg på avgiftning”. Med anledning av AA:s begäran kallades han tillsammans med sin kontaktperson till ett möte som ägde rum vid förvaltningen den 14 mars 2016. Den 5 april och den 14 juli 2016 krävde BB per mejl åter igen skyndsamt handläggning av ärendet. Efter vad som kommit fram vidtogs dock inga ytterligare åtgärder i ärendet under våren 2016.

På ett möte vid förvaltningen den 25 juli 2016 framställde AA på nytt sin begäran om få ”komma iväg på avgiftning”. Samma dag beviljade socialtjänsten honom bistånd till abstinensbehandling på ett behandlingshem. Därefter ansökte AA ett par gånger om vidare behandling och beviljades visst bistånd till behandlingar.

Jag konstaterar att målet återförvisades till kommunen för att det inte fanns någon närmare utredning eller något beslut om vilken hjälp och vård AA behövde för att komma ifrån sitt missbruk. I den situationen borde socialtjänsten skyndsamt ha inlett en utredning för att kunna ta ställning till vilken behandlingsinsats AA skulle erbjudas. Utifrån det som har kommit fram i ärendet får jag dock uppfattningen att socialtjänsten, trots upprepade påstötningar från BB framför allt under våren 2016, inte vidtog några som helst åtgärder med anledning av återförvisningen. Det möte som hölls den 14 mars 2016 vid förvaltningen och de beslut om insatser som fattades under sommaren samma år föregicks samtliga av nya ansökningar om bistånd från AA.

Förvaltningsrätten anförde i sina domskäl redan i september 2015 att AA fick anses vara i behov av vård för sitt missbruk för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Vidare angav förvaltningsrätten att AA hade uppvisat en vilja att på nytt genomgå frivilliga behandlingsinsatser och att kommunens möjligheter att motivera honom till ett nytt behandlingsförsök inte fick anses uttömda. Förvaltningen meddelade dock först den 25 juli 2016 beslut i frågan om behandlingsinsats. Genom att inte skyndsamt utreda och fatta ett beslut i enlighet med förvaltningsrättens dom har kommunstyrelsen inte levt upp till sin

skyldighet att tillförsäkra AA en skälig levnadsnivå och sörja för att AA får den hjälp och vård som han behöver. Det är anmärkningsvärt att kommunstyrelsen i samband med att den yttrade sig till JO inte insåg att handläggningen hade varit bristfällig. Kommunstyrelsen förtjänar allvarlig kritik för handläggningen av ärendet.

Det som BB har anfört i övrigt leder inte till något uttalande från min sida.

Socialtjänstens skyldighet att utreda och pröva en ansökan om bistånd är grundläggande. Handläggningen av AA:s ansökan och kommunstyrelsens remissvar ger upphov till flera frågor när det gäller förvaltningens kunskap om ärendehandläggningen. Jag finner därför skäl att för kännedom sända en kopia av detta beslut till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som är ordinarie tillsynsmyndighet över socialtjänsten.

Ärendet avslutas.